

РЕШЕНИЕ

№ 61

гр. Враца, 18.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – ВРАЦА, II-РИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на двадесет и трети февруари през две
хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Евгения Г. Симеонова

Членове: Пенка П. Петрова
Камелия Пл. Колева

при участието на секретаря Мария К. Ценова
като разгледа докладваното от Евгения Г. Симеонова Въззивно гражданско
дело № 20221400500011 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 и сл.ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на "А2В Дорс" ООД, ЕИК ***, със
седалище и адрес на управление: гр.***, представлявано от управителя В. П.
П. С., чрез пълномощника адв.Р.С., против Решение № 260463/01.11.2021 г.
по гр.д.№ 1261/2021 г. по описа на Районен съд-Враца в частта, с която е
признато за установено на основание чл.422, ал.1 ГПК вр. чл.361, ал.1 и ал.2
ТЗ вр. чл.356, ал.2 ТЗ, че дружеството-въззивник дължи на "Тия Логистик"
ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр.***, сумата от 1
776,15 лв. /от които 1056,15 лв.- главница по фактура №
0000012158/21.08.2019 г. и 720,00 лв. – главница по фактура №
0000012112159/21.08.2019 г./, представляващи уговорено възнаграждение по
сключени договори за транспорт от 19.08.2019 г., ведно със законната лихва
върху главницата, считано от датата на подаване на заявлението в съда –
27.01.2021 г.до окончателното ѝ изплащане, за което вземане е издадена
Заповед № 260258/28.01.2021 г.за изпълнение по чл.410 ГПК по ч.гр.д.№
388/2021 г.по описа на РС-Враца, както и в частта, в която дружеството-
въззивник е осъдено да заплати сумата 773,01 лв., представляваща направени
разноски в производството по гр.д.№ 1261/2021 г.по описа на РС-Враца, и
сумата 335,52 лв., представляваща направени разноски в производството по
ч.гр.д.№ 388/2021 г.по описа на РС-Враца.

Въззивникът поддържа, че в обжалваната част решението е
незаконосъобразно като постановено при неправилно приложение на
материалния закон и е необосновано. Развива съображения, че районният съд

е обосновал решението си, тълкувайки и прилагайки разпоредбите на Закона за автомобилните превози, касаещ правоотношения между спедитор и превозвач, които са неотносими към настоящия спор. Навежда доводи, че дори и да се приеме, че между страните е сключен договор за спедиция, спедиторът, освен задължението да сключи договор за превоз, дължи и отчет на доверителя, който се изразява в даване сметка за извършеното и прехвърляне на резултатите от сключения договор. В случая спедиторът е уведомил доверителя за изпълнителната сделка, но същият не я е приел, за да бъде прието, че е даден отчет от спедитора. Въззивникът изтъква, че е претърпял вреди в резултат на лошо изпълнение на произтичащото от договора задължение за спедитора за полагане дължимата грижа на добрия търговец, изискваща спедиторът да обезпечи изпращането на товара до местоназначението му като направи най-подходящия избор на превозвач и на следващите спедитори при приемането и съхранението на стоките. Счита, че в случая вредите са произлезли от поведението на ангажирания от спедитора превозвач /чл.363, ал.1 ТЗ/, чийто служител виновно не е изпълнил възложеното задължение при превоза, а не от спецификата и необходимостта от специален ред за транспортирането на стоката.

Във въззивната жалба се твърди, че отговорността на спедитора произтича и от неупражняване на правото му по договора за превоз да получи от превозвача обезщетение за настъпилите вреди и да го прехвърли на доверителя /чл.361, ал.2 вр. чл.355 ТЗ/. Навеждат се доводи, че когато спедиторът действа въз основа на същински спедиционен договор, той става страна по превозния договор в качеството на товародател и може от свое име да прави рекламации при забава, липси и повреди. В случая всички права и задължения по договора за превоз са възникнали за спедитора, включително и правото на обезщетение за вреди, което е породено от сделката с третото лице-превозвач и спедиторът е бил задължен да упражни на основание чл.361, ал.2 вр. чл.349, ал.3 ТЗ, тъй като доверителят не би могъл да стори това преди прехвърлянето му от спедитора.

Въззивникът моли за отмяна на решението в обжалваната му част и отхвърляне изцяло на предявения иск като неоснователен и недоказан, а в условията на евентуалност – за уважаване на възражението за прихващане с размера на исковата претенция до размера на по-малкото вземане.

В срока по чл.263, ал.1 ГПК е постъпил отговор от "Тия Логистик" ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр.***, представлявано от управителя К. Т. Д., чрез пълномощника адв.Г.Г., в който се оспорва въззивната жалба като неоснователна. Въззиваемият счита, че решението на първоинстанционния съд е валидно, допустимо и правилно, както и че районният съд правилно е приложил при решаването на спора правилата на спедиционния договор.

Въззиваемият счита, че с грижата на добър търговец е изпълнил изцяло и добросъвестно своите задължения по сключения спедиционен договор, в т.ч. е дал сметка на своя контрагент за извършеното по договора и е прехвърлил резултатите от същия. Посочва, че действително отговаря за избора на превозвач, но в случая е положил дължимата грижа като е избрал превозвач, който е от дълго време в бранша, има голям опит и върши работата си съвестно и безупречно. Сочи също, че доколкото транспортът на стоки е дейност, свързана с много рискове, то е възможно да настъпят щети на

транспортираното имущество, но това обстоятелство само по себе си не представлява доказателство за определяне на превозвача като неподходящ.

В отговора се изразява несъгласие и с твърденията в жалбата, че ищецът не е изпълнил задължението си да съдейства на товародателя да получи обезщетение за претърпените при транспорта вреди. Твърди се, че още с узнаване на обстоятелството за настъпване на тези вреди е заведена щета в застрахователното дружество "Булстрад" под № 344319191900468 и от страна на спедитора са положени грижи да бъдат представени всички необходими доказателства за успешно реализиране на правото на обезщетение. В случай, че такова не е изплатено, това се дължи единствено на бездействието на ответната страна при преговорите със застрахователя и нереализиране на правата ѝ по съдебен ред. Развиват се правни съображения, че задължението на спедитора да съдейства при предявяване на застрахователната претенция, макар и да е изпълнено, е несъщинско и акцесорно, поради което неизпълнението му не е скрепено със санкция и не е основание за неизплащане на дължимото по договора възнаграждение, а поражда единствено възможност на товародателя да претендира вреди, но правото му на иск се погасява с изтичането на 1-годишен давностен срок съгласно чл.366 ТЗ. Изтъква се, че в случая въззивникът твърди, че именно от неизпълнението на това задължение на спедитора са настъпили имуществени вреди в размер на 550 евро, но освен, че е погасена по давност, тази претенция е останала и недоказана по основание и размер. Въззиваемият счита, че въззивникът не е посочил каква е причинно-следствената връзка между неизпълнението на задължението на спедитора да съдейства пред застрахователя за получаване на обезщетение и настъпилите щети. Изтъква, че за причинените по време на превоза вреди отговорност носи превозвача и претенцията на товародателя трябва да бъде насочена към него, а не към спедитора.

В отговора се прави искане за отхвърляне на въззивната жалба и потвърждаване на първоинстанционното решение, както и за присъждане на направените разноски пред настоящата инстанция.

Въззивната жалба е процесуално допустима като подадена от надлежна страна, в рамките на законоустановения срок по чл.259, ал.1 ГПК и срещу обжалваем съдебен акт.

При извършената служебна проверка по реда на чл.269, изр.1 ГПК, настоящият съдебен състав констатира, че обжалваният съдебен акт е валиден и допустим.

За да се произнесе по правилността на първоинстанционния съдебен акт в обжалваната му част, въззивният съд взе предвид следното:

Районен съд-Враца е сезиран с предявен от "Тия Логистик" ЕООД иск с правно основание по чл. 422, ал. 1 ГПК вр. с чл. 361, ал. 1 и ал. 2 ТЗ вр. с чл. 356, ал. 2 ТЗ за признаване за установено по отношение на "А2В Дорс" ООД, че ответникът дължи на ищеца сумата 1 776,15 лв. /от които 1056,15 лв.- главница по фактура № 0000012158/21.08.2019 г. и 720,00 лв. – главница по фактура № 0000012112159/21.08.2019 г./, представляващи уговорено възнаграждение по сключени договори за транспорт от 19.08.2019 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на заявлението в съда – 27.01.2021 г.до окончателното ѝ изплащане, за което вземане е издадена Заповед № 260258/28.01.2021 г.за изпълнение по чл.410

ГПК по ч.гр.д.№ 388/2021 г.по описа на РС-Враца. В условията на евентуалност с главния иск е съединен и осъдителен иск с правно основание чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД вр. с чл. 372, ал. 1 ТЗ, чл. 379 ТЗ и чл. 49 ЗАвП за заплащане на същата сума, но като произтичаща от договори за превоз от 19.08.2019 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от считано от датата на подаване на заявлението в съда – 27.01.2021 г.до окончателното ѝ изплащане. Предявен е и осъдителен иск с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД за заплащане на сумата 258,53 лв., представляваща законната лихва върху сумата 1 776,15 лв. за периода 22.08.2019 г. – 27.01.2021 г.

В исковата молба се посочва, че "Тия Логистикс" ЕООД е подало заявление за издаване на заповед за изпълнение срещу "А2В Дорс" ООД за посочените суми, въз основа на което е образувано ч.гр.д.№ 388/2012 г. по описа на РС-Враца и е издадена заповед за изпълнение по чл.410 ГПК. В законоустановения срок е постъпило възражение срещу заповедта за изпълнение, което поражда правен интерес от предявяване на установителен иск за вземането, предмет на издадената заповед за изпълнение.

Твърди се, че между страните са били сключени два договора за транспорт на стоки – врати, на 19.08.2019 г. с номера 19/S08263 и 19/S08264, в изпълнение на които ищецът е сключил договори за превоз на товар с "Грийн Карго" ЕООД и "Вин Брадърс" ООД, по силата на които превозвачите са извършили транспорт на врати, собственост на ответника, от гр. Враца до адреси в Република Германия. Посочва се, че превозът е бил извършен в съответствие с изискванията на Конвенция за договора за международен автомобилен превоз на стоки, като са били издадени международни товарителници, подписани от изпращача и превозвачите, както и че стоките са били приети от получателите в Република Германия на 23.08.2019 г. и на 26.08.2019 г. Ищецът сочи, че за извършения транспорт е издал фактура № 0000012158/21.08.2019 г. на стойност 1 056, 15 лв. по договор 19/S08263 и фактура № 0000012159/21.08.2019 г. на стойност 720, 00 лв. по договор 19/S08264. Счита, че е изпълнил и задължението си да даде сметка по смисъла на ТЗ след приключване на изпълнението на поръчката, като е представил на доверителя издадените фактури, в които са посочени индивидуализиращите белези на избраните превозвачи, вида и регистрационните номера на използваните превозни средства и платените на превозвачите навла. Твърди се, че с представянето на фактурите ищецът е отправил до ответника покана за плащане на дължимото възнаграждение в срок до 22.08.2019 г., от който момент последният е изпаднал в забава и дължи мораторна лихва. Изтъква се, че въпреки отправяните покани за плащане ответникът и до момента не е изпълнил паричното си задължение за заплащане на дължимата за транспорта цена.

Във връзка с твърденията на ответника в подаденото възражение срещу издадената заповед за изпълнение, че сумата не е заплатена поради повреда в транспортираните врати, ищецът излага съображения, че в случая е изпълнил всички свои задължения като спедитор с грижата на добрия търговец. Досежно драскотините по вратата, описани в международна товарителница с № 1900017/20.08.2019 г., ищецът твърди, че е изпълнил задължението си да уведоми и съдейства на ответника да упражни правата си във връзка с увреждането на товара, като с това е дал възможност на ответника да придобие директни претенции срещу третото лице – превозвач.

Посочва, че е завел щета по застраховката на товара пред застрахователя ЗАД "Булстрад Виена Иншурънс Груп", но поради липса на съдействие от страна на изпращача за представяне на необходимите доказателства, застрахователната сума не е била заплатена. Твърди, че дори ответникът да не е бил надлежно уведомен, в полза на същия не би възникнало право на обезщетение за вреди от спедитора, а претенцията може да бъде предявена срещу превозвача от момента на отчитане от страна на спедитора. Изтъква, че превозвачът отговаря за всяка форма на неизпълнение на задълженията по превозния договор, като в случая е налице лошо изпълнение от негова страна. Твърди се и че искове за вреди по спедиционния договор, предявени срещу спедитора, се погасяват с изтичането на 1-годишна давност, която в случая е изтекла. Навеждат се и доводи, че с оглед използваните за транспортиране на вратите опаковки, може да се направи извод, че спедиторът е използвал подходяща опаковка за стоките и не е допринесъл за повреждане на товара.

По отношение на предявения в условията на евентуалност иск се посочва, че ако се приеме, че договорът, сключен между страните, е договор за транспорт, с който ищецът се е задължил лично да извърши превоза на товари, а фирмата превозвач се явява последващ превозвач по смисъла на чл. 374 ТЗ и чл. 34 от Конвенцията за договора за международен автомобилен превоз на стоки, следва да се вземе предвид, че превозвачът отговаря за повреждането на товара, само ако е бил уведомен за същото не по-късно от един месец от получаването му. Твърди се, че устно уведомяване ищецът е получил месеци по-късно, след което веднага е завел щетата. Навеждат се доводи, че в случая е изтекла предвидената в чл. 378 ТЗ, чл. 32 от Конвенцията за договора за международен автомобилен превоз на стоки и чл. 76 ЗавП едногодишна давност за предявяване на иск за вреди по договор за превоз, а съгласно чл. 32, ал. 4 от Конвенцията за договора за международен автомобилен превоз на стоки погасен по давност иск не може да бъде предявен дори под формата на насрещен иск или възражение. Предвид това, се твърди, че няма основание за отказ от страна на ответника да заплати договореното възнаграждение.

Ищецът моли съда да установи съществуването на вземането така, както е заявено по ч. гр. дело № 388/2021 г. по описа на Районен съд – Враца, както и да осъди ответника да заплати законната лихва върху главницата, изтекла за периода от 22.08.2019 г. до 27.01.2021 г. в размер на 258, 53 лв.

С молба с вх. № 268966/17.06.2021 г. ищецът е уточнил, че ако съдът достигне до извод, че не са налице спедиционни договори, предявява за разглеждане евентуално посоченото в обстоятелствената част на исковата молба основание – договори за превоз.

В срока по чл. 131 ГПК е постъпил отговор от ответника, с който предявените искове се оспорват по основание и размер. Навеждат се доводи, че спорен по делото е въпросът дали възникналото между страните правоотношение е по договор за поръчка или по спедиционен договор, като и в двете хипотези ответникът е направил рекламация за лошо изпълнение. Твърди се, че ищецът не е оказал съдействие за реализиране на претенциите на ответника към реалния превозвач, а е действал в негова вреда, като е оспорил настъпването на повредите по товара, не е уведомил превозвача и не е предявил към него претенция за обезщетение като възложител на превоза. Посочва се, че издаването на фактура преди извършването на превоза и

доставянето на товара не може да се приеме за отчетна сделка, като липсва такова волеизявление от страна на ищеца, като дори е отказал да стори това, като не е разкрил действителния адрес и друга форма за контакт с превозвача. Поддържа се, че между страните е налице договор за поръчка, по който ответникът е имал право да откаже заплащане на възнаграждение, когато изпълнението на поръчката е лошо и довереникът е действал във вреда на доверителя, като не е предявил рекламация пред превозвача. Твърди се, че ищецът е бил уведомен с имейл и по телефона за настъпилите повреди по превозваните врати, които получателят на стоката е отстранил за своя сметка и ответникът се е съгласил на отстъпка от цената им от 550 евро. Посочва се, че ответникът няма право, нито задължение да претендира щетите да бъдат възстановени от застраховател, тъй като застрахован е превозвачът. Изтъква се, че ищецът не е предприел действия да ангажира съдействието на превозвача като застраховано лице да представи на застрахователя нужните доказателства за рекламацията. Поддържа се, че ищецът е следвало да встъпи в правата си като възложител на транспорта и да предяви рекламация пред превозвача, поради което следва да репарира вредите.

Посочва се, че превозвачът отговаря за цялостна повреда на стоката от момента на приемането ѝ. Навеждат се доводи, че претърпените от ответника вреди са резултат от неизпълнено договорно задължение на спедитора, представляващо лошо изпълнение на задължението за полагане на грижата на добрия търговец. Поддържа се, че спедиторът отговаря за избора на превозвачите при приемането и съхранението на стоките и за загубите, възникнали при предприетото изпращане, като в случая вредите са произлезли от поведението на ангажирания от спедитора превозвач. Посочва се, че отговорността на спедитора произтича и от неупражняване на правото му по договора за превоз да получи от превозвача обезщетение за настъпилите вреди и да го прехвърли на доверителя, като това право той е бил длъжен да упражни, доколкото доверителят не би могъл да стори това преди прехвърлянето му от спедитора.

Посочва се, че е неоснователно възражението за изтекла погасителна давност, тъй като, ако се приеме, че е налице договор за поръчка между страните, следва да се приложи общата петгодишна давност. Поддържа се, че едногодишната давност все още не е започнала да тече, тъй като спедиторът не е прехвърлил правата по изпълнителната сделка, включващи правото на обезщетение от превозвача.

В заключение се изтъква, че ищецът не е изпълнил склучения между страните договор, поради което исковете следва да бъдат отхвърлени. Прави се възражение за прихващане до размера от 550 евро, представляващи понесените от ответното дружество вреди от неточно изпълнение на процесния договор.

С Решение № 260463/01.11.2021 г. по гр.д.№ 1261/2021 г. по описа на РС-Враца е уважен предявения иск с правно основание чл.422, ал.1 ГПК вр. чл.361, ал.1 и ал.2 ТЗ вр. чл.356, ал.2 ТЗ и е признато за установено, че "A2B Дорс" ООД дължи на "Тия Логистик" ЕООД сумата от 1 776,15 лв. /от които 1056,15 лв.- главница по фактура № 0000012158/21.08.2019 г. и 720,00 лв. – главница по фактура № 0000012112159/21.08.2019 г./, представляващи уговорено възнаграждение по склучени договори за транспорт от 19.08.2019 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване

на заявлението в съда – 27.01.2021 г. до окончателното ѝ изплащане, за което вземане е издадена Заповед № 260258/28.01.2021 г. за изпълнение по чл.410 ГПК по ч.гр.д.№ 388/2021 г. по описа на РС-Враца. Със същия съдебен акт е отхвърлен предявения от "Тия Логистик" ЕООД против "А2В Дорс" ООД иск с правно основание чл.86, ал.1 ЗЗД за заплащане на сума в размер на 258,53 лв., представляваща законната лихва върху главницата за периода 22.08.2019 г.-27.01.2021 г. Районният съд е осъдил "А2В Дорс" ООД да заплати на "Тия Логистик" ЕООД сумата 773,01 лв., представляваща направени разноски в производството по гр.д.№ 1261/2021 г. по описа на РС-Враца, и сумата 335,52 лв., представляваща направени разноски в производството по ч.гр.д.№ п388/2021 г. по описа на РС-Враца.

Както бе посочено, първоинстанционният съдебен акт се обжалва в частта, в която е уважен предявения установителен иск за съществуване на вземането по издадената заповед за изпълнение. В частта, в която е отхвърлен иска за присъждане на обезщетение за забавено плащане, решението не е обжалвано и е влязло в законна сила. При това положение предметът на въззивната проверка обхваща единствено установяването на съществуване на парични вземания в полза на "Тия Логистик" ЕООД против "А2В Дорс" ООД в общ размер от 1 776,15 лв., представляващи договорено възнаграждение по два договора от 19.08.2019 г.

В първоинстанционното производство са събрани писмени доказателства. Районният съд е извършил подробен доказателствен анализ и е приел за установена фактическа обстановка, въз основа на която е направил задълбочени правни изводи за основателност на предявения установителен иск с правно основание чл.422, ал.1 ГПК вр. чл.361, ал.1 и ал.2 ТЗ вр. чл.356, ал.2 ТЗ. *Фактическите и правни изводи на първоинстанционния съд се възприемат изцяло от настоящата съдебна инстанция, поради което въззивният съд на основание чл.272 ГПК препраща към мотивите на обжалваното решение.*

В отговор на наведените в жалбата и отговора на същата доводи на страните и на основание чл.269, изр.2 ГПК въззивният съд приема следното:

За да бъде уважен предявеният иск с правно основание чл.422, ал.1 ГПК вр. чл.361, ал.1 и ал.2 ТЗ вр. чл.356, ал.2 ТЗ и да бъде признато за установено, че е възникнало и съществува спорното материално право за заплащане на възнаграждение по спедиционни договори, ищецът следва да докаже наличието на следните предпоставки: 1/ Наличието на търговски правоотношения, произтичащи от сключени между страните спедиционни договори, по силата на които ищецът, в качеството на спедитор, е поел задължение да сключи от свое име договори за превоз на товари, а ответникът, в качеството на възложител, е поел задължения за заплащане на възнаграждение в сочените размери; 2/ Изпълнение на поръчката без отклонения, т.е. сключването на договори за превоз на товари от името на спедитора и за сметка на възложителя; 3/ Даването на отчет на възложителя за извършените действия, предмет на договорите за спедиция.

В съответствие с носената доказателствена тежест, ищецът е представил 2 броя потвърждения на поръчка за международен транспорт, подписани от представители на "А2В ДОРС" ООД като възложител и "Тия Логистикс" ООД като превозвач, от които се установява следното:

- по поръчка № 19/S08263 от 19.08.2019 г. от "Тия Логистикс" ООД е

потвърден международен транспорт на товар – 1 кутия 360, 00 кг., 3x0. 65x0. 85, с място на товарене гр. Враца от "А2В ДОРС" ООД на дата 21.08.2019 г. и място на доставка в Германия на дата 27.08.2019 г., с превозно средство ван с рег. № РВ***ТС, с уговорено възнаграждение за превоз 720, 00 лв;

- по поръчка № 19/S08263 от 19.08.2019 г. от "Тия Логистикс" ООД е потвърден международен транспорт на товар – 2 кутии 730.00 кг, 2. 5x0. 5x1. 03+2. 4x0. 45x1. 03, с място на товарене гр. Враца от "А2В ДОРС" ООД на дата 20.08.2019 г. и две места на доставка в Германия на дата 22-25.08.2019 г., с превозно средство автобус с рег. № СВ***НС, с уговорено възнаграждение за превоз 1 056, 15 лв.

В двете потвърждения е отразено, че плащането следва да бъде извършено с банков превод след натоварване и след получаване на оригинално ЧМР и фактура.

От ищеца са представени и 3 броя международни товарителници, от които се установява, че описаният в първата поръчка товар е натоварен от изпращач "А2В ДОРС" ООД и превозен от "Вин Брадърс" ООД с автомобил с рег. № РВ***ТС до посочения адрес в Германия, като получаването на стоката на 26.08.2019 г. е удостоверено с подпис на получател, а описаният във втората поръчка товар е натоварен от изпращач "А2В ДОРС" ООД и превозен от "Грийн Карго" ООД с автомобил с рег. № СВ***НС до посочените адреси в Германия, като получаването на стоката на 23.08.2019 г. е удостоверено с подпис на получатели.

За дължимото навло и организация на транспорт на врати с микробус с рег. № РВ***ТС ищецът е съставил фактура № 0000012159/21.08.2019 г. за сумата от 720, 00 лв., а за дължимото навло и организация на транспорт на врати с микробус с рег. № СВ***НС ищецът е съставил фактура № 0000012158/21.08.2019 г. за сумата от 1 056, 15 лв. В двете фактури е посочен срок за плащане - 22.08.2019 г.

Настоящият съдебен състав намира, че при така събраните доказателства може да бъде направен извод, че на 19.08.2019 г. между страните са били сключени 2 броя спедиционни договори, по силата на които ответникът "А2В Дорс" ООД е възложил, а ищецът "Тия Логистикс" ЕООД е поел задължение да организира международен превоз на товар от Република България до Федерална Република Германия, като страните са се съгласили превозът да бъде извършен от други лица – превозвачи. По силата на тези договори възложителят е поел задължение за заплащане на възнаграждения в размер на 720,00 лв. и 1056,15 лв., т.е. общо 1776.56 лв. Така сключените договори носят правните характеристики на същинския спедиционен договор по смисъла на чл. 361 от ТЗ, при който спедиторът се задължава срещу възнаграждение да сключи от свое име, но за сметка на другата страна - доверител, договор за превоз на товари. При този вид спедиционен договор (когато спедиторът сключва по поръчка на негов доверител договор за превоз с превозвач и действа от собствено име) спедиторът става страна по договора за превоз в качеството на товародател, може да прави рекламации от свое име и за него възниква задължение за плащане на навло. При несъщинския спедиционен договор доверителят упълномощава спедитора с представителна власт да действа директно от името на доверителя, като по този договор включва и договор за поръчка с упълномощаване на довереника. И при същинския, и при несъщинския спедиционен договор, обаче договорът за

превоз е за сметка на доверителя по спедиционния договор. При това положение, въззивният съд намира, че е доказана първата материалноправна предпоставка за уважаване на иска, а именно – наличието на облигационно правоотношения, произтичащи от сключени между страните спедиционни договори, по силата на които ищецът - спедитор е поел задължение да сключи от свое име договори за превоз на товари, а ответникът-възложител е поел задължения за заплащане на възнаграждение в посочените в исковата молба размери.

Въз основа на събраните доказателства може да бъде направен извод, че в изпълнение на поетото задължение ищецът е сключил договори за автомобилен превоз с трети за настоящия спор юридически лица - превозвачи, т.е. налице са изпълнителни сделки, представляващи втората по посочените материалноправни предпоставки за уважаване на предявения иск.

Основният спорен въпрос, очертан с изложените във въззивната жалба оплаквания и изложените в отговора на жалбата доводи, е свързан с наличието на третата посочена предпоставка, а именно – дали спедиторът е дал отчет на възложителя за извършените действия.

Спедиционният договор е подвид на комисионния договор, поради което за него субсидиарно се прилагат правилата, уреждащи това мандантно правоотношение – арг. чл.361, ал.2 ТЗ, предвиждащ, че за неуредените в тази глава въпроси се прилагат съответно разпоредбите на комисионния договор. Според формираната по реда на чл. 290 ГПК касационна практика /Решение № 44/31.03.2009 г. по т. д. 447/2008 г. на Второ т. о. на ВКС/, с оглед препращащата норма на чл. 361, ал.2 ТЗ, спедиторът е длъжен да даде сметка на възложителя и да му прехвърли резултатите от изпълнителната сделка, за да възникне правото му да получи възнаграждение за извършената спедиционната услуга. Иначе казано, възникването и изискуемостта на правото на възнаграждение на спедитора е обвързано с ефективното предхождащо го изпълнение на задълженията на спедитора към доверителя по чл. 355 вр. чл. 361, ал. 1 ТЗ за даването на сметка и за прехвърляне на резултатите от изпълнителната сделка. Първото от тези задължения за даването на сметка представлява предоставяне на доверителя на пълния обем правнорелевантна информация по повод и във връзка със сключването, изпълнението и неизпълнението на изпълнителната сделка, и предаване на доверителя на цялата релевантна по този въпрос документация /договори, разписки, приемо-предавателни протоколи, първични и вторични счетоводни документи, изявления за наличие на недостатъци, за разваляне и пр./. Второто от задълженията за прехвърляне на резултатите от изпълнителната сделка, известно и като "отчетна сделка", представлява съвкупността от фактически и правни действия, чрез които се прехвърлят имущественоправните последици от изпълнителната сделка, съответно - легитимацията спрямо третите лица относно придобитите права и задължения, формално от патримониума на спедитора /комисионера/ в патримониума на доверителя /комитента/. Естеството на отчетните действия зависи от вида и характера на имуществения актив по изпълнителната сделка.

Съгласно легалната дефиниция на чл. 361, ал. 1 ТЗ, със спедиционния договор спедиторът се задължава срещу възнаграждение да сключи от свое име за сметка на доверителя договор за превоз на товар. Товарът представлява движима вещ, която е предназначена да бъде пренесена от една

точка в пространството до друга с оглед постигане на определени стопански цели и политики. В конкретния случай интересът на възложителя, в чиято полза се извършва превозът, от юридическа, логическа и житейска гледна точка би бил удовлетворен тогава, когато стоката е пренесена и предадена на посочените от него крайни точки за осъществяване на превоза в Германия. Едва при ефективното предаване на транспортираната стока на лицето, което доверителят е определил като краен получател, може да се счита за приключен цялостният цикъл от фактически и правни операции по сключения спедиционен договор. Ето защо въззивният съд приема, че даването на сметка и прехвърлянето на резултатите от изпълнителната сделка при спедиционния договор, при липса на друга уговорка между страните, включва преминаване на държането на превозваните вещи под ефективния юридически и фактически контрол на посочено от доверителя трето лице, както и предаването на релевантната за това документация.

От събраните по делото доказателства се установи фактическото предаване на товарите по местоназначението им, приемането им от получателите с положени подписи в международните товарителници и предаване от спедитора на възложителя на документите, обективизирани тези обстоятелства, а именно посочените в Потвърждение на поръчката за международен транспорт – "оригинално ЧМР и фактури". Във връзка с последното обстоятелство следва да бъде отбелязано, че между страните не е повдиган като спорен въпроса за предаването на международните товарителници от спедитора на доверителя. По делото са приложени разменени от страните електронни писма, от които е видно, че на 17.09.2019 г. ответникът е изпратил до ищеца писмо, с което го уведомява, че получателят на товара в Германия отказва да извърши окончателно плащане на стоката, поради установени повреди на превозваните врати, а на 23.12.2019 г. ищецът е изпратил на ответника писмо, с което го уведомява, че очаква плащане на сумите по двете фактури. От тази кореспонденция може да бъде направен извод, че доверителят е уведомен за приключване на изпълнителната сделка с предаване на товарите на крайните получатели, както и за изготвяне на фактури за дължимото на спедитора възнаграждение.

При тези данни, въззивният съд намира, че е налице и третата материалноправна предпоставка за уважаване на иска, а именно – даването на сметка за извършената изпълнителна сделка.

Ответникът твърди, че не е приел отчетната сделка, тъй като при извършения превоз е получено увреждане на товара на стойност 550 евро, което е довело до заплащане на цената на поръчаните и доставени врати наполовина, тъй като получателят е отстранил повредите за своя сметка. Посочва, че е поискал от ищеца да му заплати щетата, но същият е отказал, поради което прави процесуално възражение за прихващане.

Във връзка с това възражение следва да бъде отбелязано следното: Отговорността на спедитора се индивидуализира според договора, специфичните разпоредби на ТЗ - чл. 361 и следв. ТЗ, респ. за неуредените случаи - според разпоредбите за комисионния договор. Както правилно е отбелязано във въззивната жалба, спедиционният договор не се регламентира от Конвенцията за договора за международен автомобилен превоз на стоки /CMR/, а съставлява самостоятелно основание за възникване на облигационната връзка и поражда отговорност, различна от тази, формирана

чрез съглашенията по договора за превоз. Спедиторът отговаря пред товародателя за вредите от една страна, ако при изпълнение на поръчката не е сключил договорите с последващи изпълнители с грижата на добър стопанин, т. е. за лош избор на превозвач на товара, от когото са причинени вреди на доверителя / чл. 365, ал. 1 ТЗ /, а от друга страна- ако не е упражнил правото си по договора за превоз да получи от превозвача обезщетение за настъпилите вреди и да го прехвърли на доверителя / чл. 361, ал. 2 вр. чл. 355 ТЗ /. Макар между страните по настоящия спор да не се прилага Конвенцията CMR, то същата се явява приложима в отношенията между спедитора и превозвача, като в доказателствена тежест на ответника-доверител е да установи, че при получаване на стоката от получателя е установена повреда на част от товара, съгласно предвиденото рекламационно производство по гл. V от Конвенцията CMR, тъй като на такъв факт се основава възражението му за прихващане. По делото липсват доказателства за проведено такова производство. Представени са единствено снимки, от които е видно, че има одрасквания на врати, както и електронна кореспонденция между страните, от която става ясно, че спедиторът е бил уведомен от доверителя за повреда на товара. Изцяло недоказани обаче са останали твърденията на ответника, че получателят на стоката е отстранил за своя сметка повредите на вратите и ответникът се е съгласил на отстъпка от цената им от 550 евро. В тази насока са представени електронна кореспонденция и фактура, които обаче са на чужд език и въпреки дадените от районния съд указания за представяне на превод на български език, съгласно изискванията на чл.185 ГПК, такъв не е приложен от страната. Ето защо тези документи не могат да бъдат ценени като годни доказателства. От своя страна ищецът е представил доказателства – електронна кореспонденция със застраховател, от която е видно, че е била образувана щета, но нито застрахования превозвач, нито собственикът на стоката са заявили претенции и са представили необходимите документи, въпреки дадените им указания.

При тези данни съдът намира, че не са доказани посочените по-горе предпоставки за ангажиране отговорността на спедитора за претърпени вреди, както по основание, така и по размер, поради което възражението за прихващане е неоснователно.

В обобщение, настоящият съдебен състав намира, че първоинстанционното решение е правилно и законосъобразно и следва да бъде потвърдено в обжалваната част, в която е уважен предявеният иск за установяване съществуване вземането по Заповед за изпълнение на парично задължение № 260258/28.01.2021 г. по ч.гр.д.№ 388/2021 г. по описа на ВРС и са присъдени разноски за заповедното и първоинстанционното исково производство.

С оглед изхода на спора пред въззивната инстанция и на основание чл.78, ал.1 ГПК въззивникът-ответник "А2В Дорс" ООД дължи на въззиваемия-ищец "Тия Логистик"ЕООД заплащане на направените пред настоящата разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 800,00 лв., съгласно представените договор за правна защита и съдействие и списък на разноските по чл.80 ГПК.

Водим от горното, Врачанският окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 260463/01.11.2021 г. по гр.д.№ 1261/2021 г. по описа на Районен съд-Враца в обжалваната частта, с която е уважен предявеният иск с правно основание чл.422, ал.1 ГПК вр. чл.361, ал.1 и ал.2 ТЗ вр. чл.356, ал.2 ТЗ и са присъдени деловодни разноски за заповедното производство и първата инстанция.

ОСЪЖДА "А2В Дорс" ООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр.***, представлявано от управителя В. П. П. С., **ДА ЗАПЛАТИ** на "Тия Логистик" ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр.***, представлявано от управителя К. Т. Д., **сумата 800,00 лв.**, представляваща направени пред въззивната инстанция разноски за адвокатско възнаграждение.

Решението не подлежи на касационно обжалване и е окончателно съгласно чл.280, ал.3, т.1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____